

*ДО 100-РІЧЧЯ НАВС: ПРАДИЦІ ПІА СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ ШКІА НАВС У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРІНЦИПІВ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ПІА ПОРЯДКУ*

2. Суб'єкти адміністративного права та адміністративних правовідносин. URL: https://pidruchniki.com/14580906/pravo/subyekti_administrativnogo_prava_administrativnih_pravovidnosin, дата звернення : 21.05.20

3. Суб'єкти адміністративного права та їх види. URL: <https://sites.google.com/site/igroupteamsite/administrativne-pravo-ukraieni/sub-ekti-administrativnogo-prava-ta-ieh-vidi>, дата звернення : 21.05.20

Закомірна Юлія Ігорівна,
студентка 2-го курсу БП ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: Волох О.К.
доцент кафедри публічного управління
та адміністрування, кандидат юридичних наук

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СИСТЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Складні правові та соціальні явища найбільш конструктивно розглядати з позицій системного підходу. Категорія «система» - одне з ключових методологічних наукових понять в сучасному соціальному знанні. Отже, не тільки з'ясування, а й розробка з урахуванням сучасних реалій правової і соціальної дійсності мають визначати методологічно необхідне значення для системи адміністративного права як галузі української правової системи та навчальної дисципліни.

Уже тривалий час йде наукова дискусія про необхідність переосмислення сформованої системи адміністративного права, періодично активізуючись як відповідна реакція на ініціативу авторів [2, 3, 5], викладають власне бачення цієї методологічно важливої проблеми, яка чекає на своє конструктивне вирішення. Безперервні спроби розібратися в концептуальному підході до розробки цієї складної теоретичної проблеми свідчать про її актуальність для все нових досліджень, результати яких здатні істотно змінити уявлення про те, що з себе повинна представляти система адміністративного права на даному етапі розвитку правової думки.

У науковому співтоваристві не заперечується факт еволюційної трансформації всієї системи права сучасної України, яка не може залишатися незмінною. Нові концептуальні підходи повинні відповісти на питання про те, в якому напрямку і відповідно згідно яких закономірностей буде розвиватися система українського права з тим, щоб відповідати рівню розвитку суспільства, максимально повно задовольняти його запити на забезпечення прав і законних інтересів усіх суб'єктів, що перебувають під охороною закону.

Однак на сьогоднішній день відсутня загальновизнана стратегія цього напрямку державної діяльності на найближчу і довгострокову перспективу, що негативним чином впливає і на вдосконалення системи права. Отже, перетворення здійснюються безсистемно, як правило, під впливом

*ДО 100-РІЧЧЯ НАВС: ПРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ ШКІЛ НАВС У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА ПОРЯДКУ*

політичного імпульсу або під тиском обставин, що склалися, т. е. ситуаційно, а не планомірно і послідовно.

Велика частина проблем низької якості державного управління в сучасній Україні обумовлена не тільки пробілами і протиріччями правового регулювання окремих питань державного управління, а й несистемним характером правового регулювання українського державного управління в цілому. Подолати несистемність правового регулювання державного управління можна і доцільно, розробивши і прийнявши закон про державне управління.

Адміністративне право є правом управлінським, становить невід'ємну і вельми значну частину правової системи сучасної України і відповідно, поряд з власними, підпорядковується загальним закономірностям її побудови і функціонування.

І адміністративне законодавство, і наука адміністративного права, і однойменна навчальна дисципліна також повинні вибудовуватися по системним принципом, який з повною підставою можна назвати універсальною властивістю складно організованих соціальних систем.

Є думка, що поділ наукового матеріалу на загальну і особливу частини пов'язаний з появою підручника адміністративного права 1940 р., автори якого запозичили цю конструкцію з курсів цивільного та кримінального права. Можливо, це певною мірою відповідає дійсності, але завдання полягає в тому, щоб привести систему адміністративного права до сучасного стану, що не тільки відображає правові реалії, а й активним чином впливає на них, формує правовий вплив на процеси управління відповідно до сучасних цінностей, запитів суспільства і громадян.

Виходячи з такої постановки проблеми, заслуговує на увагу наукова позиція К.С. Бельського, який ще в минулому столітті ініціював питання про заміну інституціонально галузевої системи науки адміністративного права функціональною, яка, на думку вченого, може більш повно охопити науковий матеріал, більш правильно розподілити і, що особливо істотно, розумніше і доступніше пояснити його.

Близьку наукову позицію займає Гуржій Т.О. [5, с. 97], який пропонує відмовитися від традиційного поділу адміністративного права на загальну і особливу частини через їхню слабку нормативну структурованість, аргументуючи свою позицію також і тим, що, як в минулому, так і в даний час, особлива частина адміністративного права структурується не за правовим, а за економіко-управлінським критерієм, тобто за основу береться класифікація галузей і сфер народного господарства. Все це сприяло створення галузі права, що відрізняється нечіткістю структури, відсутністю «правової логіки» її побудови та системного упорядкування. Оновлена структура адміністративного права, як вважає Гуржій Т.О., в своїй основі базується на таких його підгалузях, як: а) органи виконавчої влади; б) державна служба; в) адміністративно-правові режими; г)

*ДО 100-РІЧЧЯ НАВС: ПРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ ШКІЛ НАВС У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА ПОРЯДКУ*

адміністративний процес; д) законність в управлінні; е) організація державного управління; ж) інформаційне право; з) правове регулювання нормативів.

На думку Кузьменко О. В. [6, с. 176] повністю ліквідувати структуру адміністративного права, що складається з Загальної та Особливої частин, недоцільно, а в основу їх поділу слід покласти предмет регулювання. Відповідно, до Загальної частини пропонується включити: 1) поняття і сутність публічного управління; 2) суб'єкти управлінських дій; 3) структуру і зміст державного управління; 4) управлінський процес; 5) адміністративний примус; 6) адміністративно-юрисдикційний процес; 7) адміністративний процес або адміністративно-правовий судовий захист; 8) відшкодування шкоди і збитків, завданих в адміністративному порядку; 9) контроль і нагляд.

Аналізуючи навчальну літературу Лук'янець Д.М. констатує, що уявлення про сутність і зміст особливої частини адміністративного права залишаються традиційними. В особливу частину адміністративного права, як вважає Лук'янець Д.М., доцільно об'єднати правові норми, що регламентують конкретні сфери управлінської діяльності. Такому критерію відповідають, на думку даного автора, будівельне право, дорожнє право, підприємницьке право, соціальне право, шкільне (освітнє) право, поліцейське право, службове право [7, с. 214].

За аналогією з іншими галузями права, зберігаючи загальну і особливу частини адміністративного права, колишню форму необхідно буде наповнити новим змістом, а це не просте завдання.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: офіц. текст: за станом на 15 квітня 2020 р. – Х.: Одісей, 2020. – 253с. - ISBN 966-874-506-7
2. Адміністративне право України: Академічний курс: підручник: у 2 т. / В. Б. Авер'янов, Ю. П. Битяк, В. В. Зуй та ін.; голова ред. кол. В. Б. Авер'янов. – К.: Юридична думка, 2015. – Т. 1: Загальна частина. – 584 с.
3. Болокан І. В. Теорія реалізації норм адміністративного права / І. В. Болокан. – Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 560 с.
4. Ведерніков Ю. А. Адміністративне право України: [навч. посібник] / Ю. А. Ведерніков, В. К. Шкарупа. – К.: Центр навчальної літератури, 2015. – 336 с.
5. Гуржій Т. О. Адміністративне право України: [навч. посіб.] / за ред. Т. О. Гуржій. – К.: КНТ, 2016. – 680 с.
6. Кузьменко О. В. Адміністративно-процесуальне право України: підручник / О. В. Кузьменко, Т. О. Гуржій; за ред. О. В. Кузьменко. – К.: Атіка, 2017. – 416 с.
7. Лук'янець Д.М. Адміністративно-деліктні відносини в Україні: теорія та практика правового регулювання: [монографія] / Д.М. Лук'янець. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2016. – 367 с.